

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

ÇARŞAMBA İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

Tarih Bölümü

Eskiçağ Mısır Tarihi

Eski Krallık

2. Hafta

özenilen üniversite

Keops ölünce oğlu Recedef (y. 2548-2540) tahta çıkar. Keops Piramidi'nin yanında yeni keşfedilen gemi havuzlarını kapatan bloklar üzerinde Recedefin adı yazılıdır; bu durum Keops Piramidi'nde döneminin en ihtişamlı cenaze törenini kutlayan kralın Recedef olduğunu doğrular. Eski Mısır krallarının tahta çıkmalarının ardından kullanmaya başladıkları kraliyet adlarına uygun olarak Recedef'in adı güneş tanrısının (Re ya da Ra) adını da içerir. Bunun yanı sıra kral Tanrı Horus ile de ilişki içerisinde. Kralın Horus'la ilişkisi onun bedenlenmesi olmasına, Ra ile ilişkisi ise oğul doğmasına dayanıyordu. Recedefin halefi, oğullarından biri değil, kardeşi ya da üvey kardeşi Kefren'dir (y. 2540-2514). Recedef gibi onun adında da güneş tanrısı Ra'nın adı vardır, o da "Ra gibi sonsuza kadar yaşayan" sıfatını taşır. Kefren de mezar kompleksini Giza'da yaptırır. Kefren'in piramidi babasınınkinden biraz daha küçüktür, ama yeri daha yüksekte olduğu için daha büyük görünmektedir. Kefren'in oğlu Menkaure (y. 2510- 2491) tahta çıkmadan önce Recedef ile Kefren'in oğulları iktidar için kısa bir süre mücadele etmiş olduklarına dair ihtimaller bulunsa da bu durum netlik kazanmamıştır. Menkaure de piramitlerinin alt kısmını granitle kaplatmıştır. Ancak Giza'nın üçüncü ve son piramidi 66,5 metrelik boyuyla Keops ve Kefren piramitlerinden oldukça küçüktür. Şepsekaf (y. 2491-2487) Sakkara'nın güney mezarlığındaki mezarını piramit değil, tepesi yuvarlatılmış dev bir mastaba biçiminde yaptırarak 150 yıllık piramit yapma geleneğine son verir. Bu dönemin ilerleyen zamanlarında Kral mezarı piramit biçimini korur, ama önemini yitirmeye devam eder. Ancak piramit yapılarının boylarında önemli bir küçülme gözlemlenir. Öyle ki, 5. Hanedanın ilk kralı Userkaf (y. 2487 - 2480), Sakkara'daki Basamaklı Piramitin hemen yanı başına yalnızca 49 metre boyunda bir piramit yaptırır. Userkaf mezar kompleksini yaptırırken, kardeşi Sahure (y. 2480-2468) ise kraliyet mezarlığını Abusir'e, güneş tapınaklarının olduğu bölgeye taşır. Palermo Taşı yıllıklarına göre, Somali kıyısındaki tütsü ülkesi Punt'a yapılan ilk keşif seferini de o gerçekleştirmiştir. Sahure döneminde Mısır'ın kuzey bölgelerle olan ticari potansiyeli genişlemiştir. Ölüler tapınağındaki kabartmalarda, kralın hayvanat bahçesine Suriye' den ayı getiren bir ticaret filosunun ülkeye dönüşü görülmesi bu genişlemenin önemli yansımalarından biridir. Ticaret ilişkilerinin bugünkü Suriye ve Anadolu topraklarının çok ötesine, Ege'ye, hatta Girit'e kadar uzandığı kuvvetle muhtemeldir. Yapılan kazı çalışmaları sırasında ölüler tapınağında, envanter listeleri de içeren, Cedkare (Asosi) ve Unas döneminden kalma bir papirüs arşivi bulunmuştur. Doğrudan vezirlik makamına bağlı "taşrada daha etkili bir denetim kurarak kralın otoritesini daha da güçlendirmek için Yukarı Mısır Müfettişi kurulan makamı da büyük olasılıkla ilk kez o dönemde oluşturulmuştur. Ancak bu girişim uzun vadede başarılı olamamıştır.

Seçilmiş Kaynakça:

Erik Hornung, Eski Mısır Tarihi

Afet İnan, Eski Mısır Tarih ve Medeniyeti

Ercüment Yıldırım, Nil'in Tanrı Kralları